

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи
для студентів спеціальності
8.18010013 «Управління проектами»

Київ 2015

УДК 658.001.63(076.5)
ББК С83р
П791

Укладачі : *В. Д. Шпильовий, Ю. І. Казарінов,*
Т. І. Шпильова, *А. М. Овсянкін*

Рецензент *М. І. Захаренко*

*Затверджено методично-редакційною радою Національного
авіаційного університету (протокол № 7/12 від 13.12.2012 р.).*

П791

Проектна діяльність: методичні рекомендації до до виконання курсової роботи / уклад. : *В. Д. Шпильовий, Ю. І. Казарінов,*
Т. І. Шпильова, *А. М. Овсянкін* – К. : НАУ, 2015. – 28 с.

Навчальне видання містить методичні рекомендації щодо підготовки та оформлення курсової роботи з дисциплін «Проектна діяльність», а також приклади розрахунків та оформлення документів.

Для студентів спеціальності 8.18010013 «Управління проектами».

ПЕРЕДМОВА

Курсова робота з дисципліни «Проектна діяльність» є частиною комплексного вирішення завдань провадження проектно-інноваційної діяльності. Робота спрямована на отримання студентами спеціальності «Управління проектами» практичних навичок з визначення змісту та порядку здійснення проектних дій на етапі ініціації проектно-інноваційної діяльності на основі набутих теоретичних знань під час вивчення змістових модулів дисциплін професійно-прикладного кредитного модуля.

Під час виконання курсової роботи студенти мають набути умінь вирішувати ключові задачі та визначати послідовність груп дій етапу ініціації проектно-інноваційної діяльності.

Результати курсової роботи з дисципліни «Проектна діяльність» є вихідними даними для виконання курсової роботи з дисципліни «Стратегічне проектне управління».

Цілі та завдання курсової роботи

Система цілей виконання курсової роботи містить процеси набуття студентами досвіду та умінь вирішувати ключові завдання етапу ініціації проектно-інноваційної діяльності.

До основних завдань курсової роботи належать вирішення таких завдань:

- формалізація усвідомлення потреби та проектної ідеї;
- визначення ініціатора або групи ініціаторів діяльності;
- формування та оцінювання альтернатив проектної ідеї;
- вибір альтернативи проектної ідеї;
- формування цілей проектної діяльності;
- формування та оцінювання проектних альтернатив;
- відбір проектних альтернатив;
- формування моделі організаційної системи;
- опис умов провадження діяльності;
- визначення концепції провадження діяльності.

Оформлені отримані результати визначення даних задач складають пакет документів етапу ініціації проектно-інноваційної діяльності. Саме на цьому етапі визначається подальший хід діяльності та аналіз шляхів досягнення її цілей.

1. ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ЩОДО ВИБОРУ ПРОЕКТНИХ АЛЬТЕРНАТИВ

Ініціація діяльності – комплекс задач, спрямованих на формальну зміну соціальної ситуації, що сприяють адекватному особистісному включенню осіб (ініціаторів) у здійснення проектної діяльності та набуття ними особливих функцій або повноважень. Ініціація проектно-інноваційної діяльності починається з формалізації усвідомленої потреби особи або групи осіб, що виникла внаслідок їх життєдіяльності.

1.1. Формалізація усвідомлення потреби

Формулювання потреби є прерогативою ініціатора або групи ініціаторів, якими є особи або група осіб, і які мають достатньо можливостей змінити соціальне середовище відповідно до поставленої мети. Ініціація діяльності відображає прагнення ініціаторів до здійснення конкретних проектних дій.

Звичайно, первинний опис – дуже короткий – є тим документом, з якого, власне, й починається провадження діяльності. Саме у ньому наведено прогноз обсягу робіт (у першу чергу обсяг узгоджень, потрібних для організації початку діяльності, а також перелік та обсяг ресурсів, що мають бути використані в ході провадження діяльності), дата (або діапазон дат) завершення діяльності, вимоги до якості і, звичайно, кількісний опис очікуваних результатів та критеріїв успішності їх отримання.

1.2. Формалізація проектної ідеї

Формалізація проектної ідеї передбачає заходи, що спонукають до здійснення певних дій для забезпечення успішного провадження проектної діяльності.

Проектна ідея – опис прообразу соціальної ситуації, що виділяє її як пріоритетну для задоволення визначених потреб. Проектна ідея відображає основні, головні та суттєві риси зовнішнього середовища, закономірні зв'язки та відношення, що спрямовані на його перетворення. Опис проектної ідеї є найбільш узагальненим і уособлює прагнення ініціаторів до здійснення проектної діяльності у певному виді економічної діяльності.

Сформульована проектна ідея, як правило, є глобальною та визначає, навіщо потрібно те, що в подальшому буде здійснено. Формулювання проектної ідеї є найбільш формальним.

Результати дій з формалізації проектної ідеї оформлюються у вигляді документів, оформлених на бланках відповідно до встановлених норм. Бланки документів розробляються та затверджуються ініціаторами у встановленому порядку. Текст документів містить стисло викладену у довільній формі інформацію, заради фіксації якої було створено документ. Примірний перелік документів складають:

- інформаційні листи, доповідні записки тощо;
- протокол про наміри;
- меморандум про здійснення діяльності;
- договір про конфіденційність;
- угоди.

Ініціаторами можуть бути визначено інші види документів, що міститимуть потрібну для здійснення діяльності інформацію. Форми документів наведено у Додатку А.

1.3. Формування цілей проектної діяльності

Формування цілей передбачає визначення стану зовнішнього оточення, що дозволяє задовольнити визначену потребу. Сформовані цілі визначають весь наступний хід провадження діяльності.

Цілі проектної діяльності оформлюють у вигляді таблиці або списку.

1.4. Формування альтернатив

Альтернативи визначаються як варіанти, можливості чи шляхи подальшого провадження діяльності. На множині альтернатив здійснюється вибір та відбір. Формування множини альтернатив є найбільш складною і найбільш творчою частиною діяльності. Важливо усвідомлено генерувати альтернативи. Для цього використовують наступні організаційні форми:

- «інтелектуальний штурм»;
- синектика;
- розроблення сценаріїв;
- морфологічний аналіз;
- ділова гра.

«Інтелектуальний штурм» – виявлення максимальної кількості різноманітних аспектів альтернативи. Кількість альтернатив згодом може бути значно збільшена шляхом комбінування вже згенерованих альтернатив.

Синектика – генерування альтернатив шляхом асоціативного мислення, пошуку аналогій сформульованої ідеї. В протележність «інтелектуальному штурму» в цьому випадку метою є не кількість альтернатив, а визначення невеликої кількості альтернатив (навіть однієї), що дозволить реалізувати ідею.

Розроблення сценаріїв – розроблення гіпотетичних описів того, що може статися у майбутньому. У цьому випадку альтернативи визначають майбутній реальний хід подій, і є різними (уявними, проте правдоподібними) послідовностями дій та виникаючих після них подій (особливо у соціальних системах).

Морфлогічний аналіз – простий та ефективний спосіб генерування альтернатив. Він полягає у виділенні всіх незалежних параметрів ідеї, переліку можливих значень цих параметрів та генеруванні альтернатив шляхом перебору всіх можливих сполучень цих параметрів.

Ділова гра – імітаційне моделювання реальних ситуацій, в процесі якого учасники гри поводять себе так, начебто вони реально виконують відведену роль, причому сама реальність замінюється певною моделлю. Як правило, ділову гру використовують для навчання. Проте, такі моделі використовують для генерування альтернатив у слабо формалізованих ситуаціях. Важливу роль у ділових іграх крім учасників відіграють контрольні-арбітражні групи, що управляють моделлю, реєструють хід гри та її узагальнені результати.

У курсовій роботі формуються альтернативи проектної ідеї та проектні альтернативи

1.5. Формалізація альтернатив

Опис кожної альтернативи містить узагальнені відомості щодо розуміння її суті та є визначальним елементом у здійсненні проектних дій. Він визначається потребами та цілями проектної діяльності, а також очікуваними результатами, що мають бути отримані в разі її успішної реалізації.

Альтернативи проектної ідеї

Альтернативи проектної ідеї формулюють в узагальненому вигляді, достатньому для формування уявлення щодо можливостей реалізації цієї проектної ідеї. В описі альтернативи проектної ідеї зазначають положення, що покладено в основу, а також можливості подальшого розвитку проектно-інноваційної діяльності.

Проектні альтернативи

В описі проектної альтернативи потрібно визначити основні вимоги, її особливості та перелік факторів впливів, а також встановлені обмеження та допущення. Опис також повинен містити детальну інформацію щодо можливих обмежень фінансування (за рахунок яких коштів здійснюється фінансування проекту, на яких умовах, терміни здійснення фінансових надходжень), вимог до управління конфігурацією та опис контрольних подій (контрольних точок), що визначає ініціатор (замовник).

Опис проектної альтернативи повинен вміщувати:

- особливості впливу зовнішнього оточення та внутрішнього середовища;
- вимоги до результатів та їх характеристики;
- критерії успішності реалізації проектної альтернативи;
- встановлені та визначені обмеження проектної альтернативи;
- попередню схему організаційної системи;
- попередньо сформульовані фактори впливу;
- прогностні обсяги ресурсів.

2. ОЦІНЮВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВ

Основною метою проведення оцінювання альтернатив є їх аналіз для відбору з метою подальшого провадження проектно-інноваційної діяльності. Оцінювання альтернатив передбачає, зокрема, проведення PEST-аналізу, SWOT-аналізу, формування показників для проведення експертного оцінювання та розроблення рекомендацій щодо вибору альтернативи.

Аналіз альтернатив проводиться методами PEST-аналізу та SWOT-аналізу з метою консолідації інформації для вибору та дає повне уявлення щодо подальшого провадження проектно-інноваційної діяльності (рис. 1).

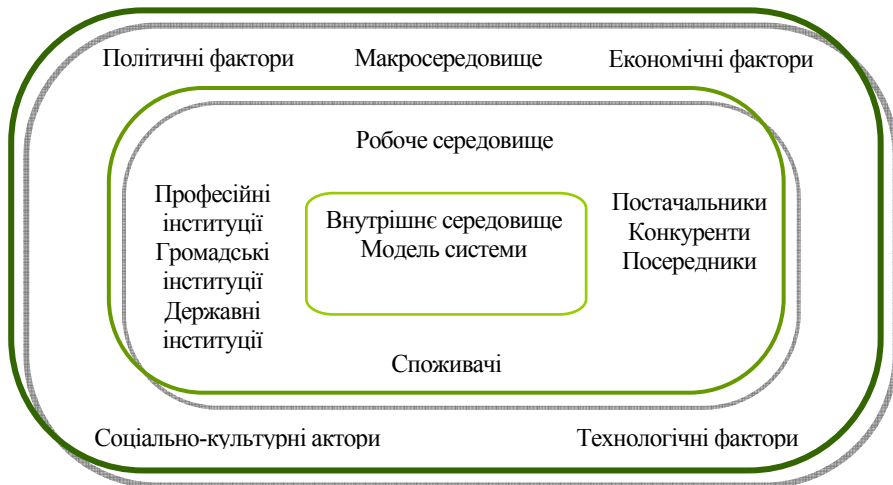

Рис. 1. Рівні аналізу альтернатив

Структурну схему аналізу альтернатив наведено на рис. 2

2.1. PEST-аналіз

PEST-аналіз (аналіз макросередовища) – це інструмент, метою якого є виявлення політичних (Policy), економічних (Economy), соціальних (Society) та технологічних (Technology) аспектів зовнішнього середовища, які можуть впливати на стратегію реалізації проектної ідеї (табл. 1).

Політичні фактори впливу досліджуються в контексті визначення політичного середовища та його впливу на реалізацію ідеї. Економічні фактори – з позицій створення схеми розподілу ресурсів на рівні держави як важливої умови реалізації ідеї. Не менш важливо врахування потреб споживачів – з позицій реалізації результатів реалізації ідеї. Технологічна компонента – виявлення тенденцій в технологічному розвитку, що можуть обумовити ефективність реалізації ідеї.

Примірні фактори PEST-аналізу

Політичні фактори	Вплив економіки
<p>Нормативно-правова база України</p> <p>Законопроекти</p> <p>Європейська та міжнародна нормативно-правова база</p> <p>Державне регулювання</p> <p>Торгова політика</p> <p>Державна підтримка інноваційного розвитку</p> <p>Фінансува політика</p> <p>Екологічна політика</p> <p>Міжнародна політика</p>	<p>Економічна ситуація та тенденції її зміни</p> <p>Динаміка ставок рефінансування</p> <p>Рівень інфляції</p> <p>Інвестиційний клімат в галузі</p> <p>Вплив європейських та міжнародних економічних систем</p> <p>Механізми оподаткування</p> <p>Ринок та торгові цикли</p> <p>Платоспроможний попит</p> <p>Основні зовнішні витрати</p>
Соціокультурні тенденції	Технологічні інновації
<p>Демографія</p> <p>Зміни у соціальному законодавстві</p> <p>Структура доходів та витрат</p> <p>Базові цінності</p> <p>Тенденції способу життя</p> <p>Соціальні та громадські інституції</p> <p>Головні події та фактори впливу</p> <p>Ставлення споживачів</p> <p>Представлення ЗМІ</p> <p>Етнічні/релігійні фактори</p> <p>Реклама та стосунки зі спільнотою</p>	<p>Розвиток конкурентних технологій</p> <p>Розвиток фундаментальних та прикладних досліджень</p> <p>Зрілість технологій</p> <p>Зміна та адаптація нових технологій</p> <p>Виробнича ємність</p> <p>Інформація та комунікації, вплив Інтернету</p> <p>Напрями розвитку технологій</p> <p>Потенціал інновацій</p> <p>Доступ до технологій</p> <p>Управління інтелектуальною власністю</p>

Під час проведення PEST-аналізу потрібно враховувати його основні положення:

- аналіз кожної із чотирьох вказаних компонент має бути системним, оскільки всі вони складним чином взаємопов'язані;
  - компоненти зовнішнього середовища можуть доповнюватися, оскільки реальна ситуація значно різноманітніша;
  - PEST-аналіз не є загальним для будь-якої ситуації, оскільки у кожній конкретній ситуації існують особливі ключові фактори.
- Вхідними даними для проведення PEST-аналізу є законодавча база та засоби масової інформації. Також важливе місце серед джерел інформації посідає глобальна мережа Internet.

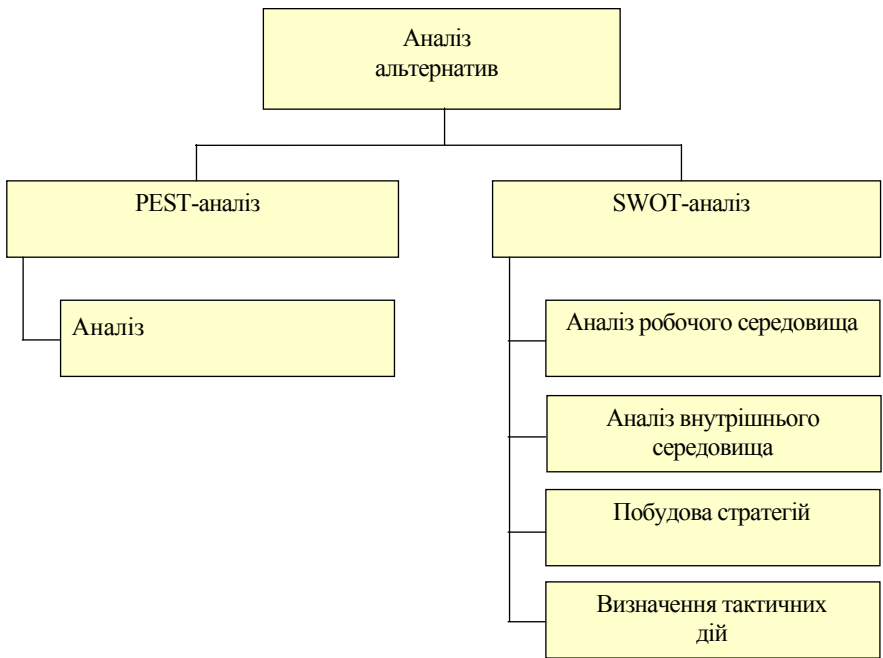

Рис. 2. Структурна схема аналізу альтернатив

2.2. SWOT-аналіз

У 1963 році у Гарварді на конференції з проблем бізнесу та політики професор К.Andrews вперше озвучив акронім SWOT: Strengths (Сили); Weaknesses (Слабкості); Opportunities (Можли-

вості); Threats (Загрози). Цей акронім було представлено візуально у вигляді SWOT-матриці:

SWOT-аналіз – визначення сильних та слабких сторін альтернатив проектної ідеї, а також можливостей та загроз, що виходять з зовнішнього оточення. SWOT-аналіз дозволяє вибрати шлях реалізації ідеї, уникнути загроз та ефективно використати наявні ресурси.

Процедура проведення SWOT-аналізу у загальному випадку зводиться до заповнення матриці, що відображає сильні і слабкі сторони кожної із альтернатив проектної ідеї та можливості і загрози її реалізації. Таке співставлення дозволяє визначити, які дії потрібно здійснити, а також які задачі та проблеми вирішити.

Сильні сторони альтернативи – те, що є особливим для альтернативи, що надає їй додаткові можливості. Це може бути наявний досвід, доступ до унікальних ресурсів, у тому числі інформаційних, наявність сучасних технологій та обладнання, висока кваліфікація персоналу та якість результату, авторитет та впізнавання на ринку тощо.

Слабкі сторони альтернативи – відсутність чогось такого, що не дозволяє досягти рівня причетних осіб та створює несприятливий стан.

Можливості – сприятливі обставини, що надають отримання переваг у досягненні поставленої мети.

Загрози – події, настання яких може створити несприятливий вплив на реалізацію альтернативи проектної ідеї.

У процесі поглибленого аналізу доцільно використовувати розширену SWOT-матрицю. Процес аналізу з використанням розширеної SWOT-матриці здійснюється як послідовність вирішення задач:

- аналіз зовнішнього оточення;
- аналіз внутрішнього середовища;
- побудова стратегій та тактичних дій.

Аналіз зовнішнього оточення

Основою аналізу зовнішнього оточення – можуть бути фактори:

- попит – беруться до уваги ємність ринку, темпи його зростання чи скорочення;
- конкуренція – потрібно враховувати кількість основних конкурентів, наявність на ринку аналогічних продуктів чи послуг;

– можливості збуту – кількість посередників, наявність можливостей розповсюдження продукту або надання послуги, сегментацію ринку, можливості виходу на ринок чи виходу з нього тощо.

Аналіз внутрішнього середовища

Для аналізу внутрішнього середовища можливо використання таких факторів:

– організація – оцінюється рівень кваліфікації можливих виконавців, їх зацікавленість та мотивація у реалізації альтернативи проектної ідеї, наявність взаємодії між виконавцями та причетними особами тощо;

– виробництво – оцінюється наявність виробничих потужностей, їх стан, можливості забезпечення рівня якості, рівень собівартості, термінів окупності, надійність взаємозв'язків із причетними особами а також наявність охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності тощо;

– фінанси – оцінюються витрати на реалізацію альтернатив, доступність капітала, фінансова стабільність, прибутковність тощо;

– інновації – оцінюються можливості впровадження інновацій, їх кількість та частота, тенденції інноваційного розвитку, рівень інновацій тощо;

– маркетинг – оцінюється якість продуктів/послуг, рівень цін, репутація виконавців, ефективність реклами, перелік додаткових послуг чи можливостей, кваліфікація персоналу тощо.

Для кожного конкретного випадку фактори SWOT-аналізу визначаються окремо. Приклад SWOT-аналізу відкриття Internet-аптеки з використанням спеціалізованого програмного забезпечення «KonSi-SWOT Analysis for Strategic Models» фірми KonSi наведено у табл. 2.

Побудова стратегій та визначення тактичних дій

Для вирішення задачі побудови стратегії та тактичних дій будується розширена SWOT-матриця, що концентрує увагу на побудові чотирьох груп стратегій. Кожна з цих груп стратегій використовує певну парну комбінацію внутрішніх та зовнішніх обставин.

Спільний аналіз здійснюється для таких пар показників:

– сили – можливості (S-O);

– сили – загрози (S-T);

- слабкості – можливості (W-O);
- слабкості – загрози (W-T).

У результаті аналізу показників з кожної пари формується набір стратегій. Стратегії іменуються за назвами внутрішніх і зовнішніх обставин, що аналізуються. Так результатами аналізу пари показників «сили – можливості» формується група стратегій, що відноситься до типу «стратегії SO», для пари «слабкості – можливості» – «стратегії WO» тощо.

Таблиця 2

SWOT-аналіз відкриття Інтернет-аптеки

S Сили - Strengths Редактировать U=66,97		W Слабости - Weaknesses Редактировать U=65,00	
Внутренние	S1 Якість послуг k=0,79 ...	W1 Обмежена клієнтська база k=0,59 ...	z 80
	Интернет аптека надає якісні послуги, зручне замовлення продукції, швидка доставка та зручні види оплати	Користувачі аптекою можуть лише користувачі Інтернету, а основна маса клієнтів аптек це пенсіонери, які не працюють з Інтернетом	p 90
	v 72	W2 Затримки при доставці k=0,94 ...	v 85,5
S2 Невеликі витрати на аренду k=0,23 ...	W3 Мала відомість k=0,71 ...	z 70	z 85
На відміну від звичайних аптек, для забезпечення інтернет аптеки немає необхідності в аренді та окладанні приміщення для магазину.	Малий досвід роботи людей з інтернет магазинами	p 80	p 65
v 48	Недовіра інтернет магазинам	v 59,5	v 55,25
S3 Широкий асортимент продукції k=0,75 ...	T Угрозы - Threats Редактировать U=54,16		
В аптеці представлений широкий асортимент продукції національних та закордонних виробників	T1 Слабкі постачальники k=0,94 ...	z 80	z 80
v 67,5	Зниження статусу продукції, фірм що постачають продукцію	p 70	p 70
	T2 Загострення конкуренції k=0,61 ...	v 63	v 56
O Возможности - Opportunities Редактировать U=70,06	T3 Зниження популярності інтернету k=0,81 ...	z 95	z 80
O1 Розширення збуту k=0,70 ...	Занепад Інтернету	p 90	p 60
Продаж ліків не лише на території Києва, але й по всій Україні	v 85,5	v 52	v 48
O2 Ріст користувачів Інтернет k=0,94 ...	Положительные		Отрицательные
З ростом кількості користувачів Інтернету, зростає клієнтська база аптеки			
v 63			
O3 Розширення асортименту k=0,53 ...			
З появою нових виробників препаратів, відбувається розширення асортименту продукції аптеки			
v 52			

Стратегії WT (min-min) – мінімізація слабкостей і загроз.

Стратегії WO (min-max) – мінімізація слабкостей та одночасна максимізація можливостей.

Стратегії ST (max-min) – максимально розвинути сили і мінімізувати загрози.

Стратегії SO (max-max) – одночасна максимізація сил та можливостей.

3. ВІДБІР ТА ВИБІР АЛЬТЕРНАТИВ

Вибір є дією, що надає діяльності цілеспрямованість. Саме вибір реалізує підпорядкованість всієї діяльності визначеній цілі або сукупності цілей. В процесі провадження діяльності завжди настає момент, коли подальші дії можуть бути різними, такими, що призводять до різних результатів, а реалізувати можливо тільки одну дію, причому повернутися до ситуації, що раніше була в цей момент, вже (як правило) неможливо.

Тому вибір слід представляти як дію над множиною альтернатив, в результаті якої залишається одна альтернатива або кілька (відбір). У цьому контексті під відбором слід розуміти вибір кількох альтернатив.

Процедурі вибору обов'язково мають передувати надзвичайно важливі процедури:

- сформовано множину альтернатив, на якій належить здійснити вибір;
- сформовано цілі, заради досягнення яких здійснюється вибір.

3.1. Критеріальний опис вибору

Критеріальний опис – термін, пов'язаний з основним припущенням, що кожному окрему альтернативу можливо оцінити конкретним числом (значення критерія), а порівняння альтернатив зводиться до порівняння відповідних ним чисел. У такому випадку вибір зводиться до пошуку альтернативи з найбільшим значенням критерія. До способів багатокритеріального вибору можна віднести:

- зведення багатокритеріальної задачі до однокритеріальної;
- знаходження умовного екстремума основного критерія;
- пошук альтернативи із заданими властивостями;
- знаходження множини Парето.

Для вирішення задачі багатокритеріального вибору не існує однозначного загального рішення, а її окремі постановки, що мають єдине рішення, можуть призводити до різних результатів.

Тому особа, яка здійснює вибір має найбільш уважно ставитися, перш за все до постановки задачі, до того, в якій мірі саме така постановка задачі відповідає потребі, що має бути задоволена.

3.2. Множинність задач вибору

У спрощеній постановці задача вибору припускає суттєво різні підходи. Кожна ситуація вибору може бути реалізована у якісно різних варіантах:

- оцінка альтернативи може здійснюватися по одному або кількох критеріях, що можуть мати як кількісний, так і якісний характер;

- режим вибору може бути однократним (разовим) або таким, що повторюється (багатократним) та припускає навчання на досвіді;

- наслідки вибору можуть бути точно відомими (вибір в умовах визначеності), мати вірогіднісний характер, коли відомі вірогідності можливих наслідків після зробленого вибору (вибір в умовах ризику), або мати неоднозначні наслідки, що не припускають введення вірогідностей (вибір в умовах невизначеності);

- відповідальність за вибір може бути одноосібною (індивідуальний вибір) або багатоосібною (груповий вибір);

- ступінь погоджуваності цілей у груповому виборі може варіюватися від повного співпадіння інтересів сторін (кооперативний вибір) до їх протилежності (вибір в конфліктній ситуації), а також можливі проміжні випадки (компромісний вибір, коаліційний вибір, вибір в умовах зростаючого конфлікту тощо).

Різні сполучення зазначених варіантів і призводить до різномантності задач вибору.

4. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Узагальнену структурну схему задач етапу ініціації проекту (при виконанні курсової роботи) наведено на рис. 3.

Курсова робота складається з 3-х основних частин, які містять вирішення визначених задач. Кожен підрозділ роботи повинен містити письмово представлений аналіз і оформлений відповідний документ (згідно встановленого зразка [8]).

Частина 1. Проектна ідея

1.1. Формалізація усвідомлення потреби

Одноосібно або у складі групи ініціаторів, викладачів, експертів та консультантів, використовуючи Методичні рекомендації до курсової роботи:

1.1.1. На основі електронних, друкованих, неформальних та інших джерел інформації, власного та іншого досвіду сформулювати потребу у зміні соціальної ситуації;

1.1.2. Використовуючи комп'ютерну техніку, пакет програм iWork на основі набутих за час підготовки умінь та отриманих знань розробити та оформити документ про сформульовану усвідомлену потребу.

1.2. Формалізація проектної ідеї

Одноосібно або у складі групи ініціаторів, викладачів, експертів та консультантів, використовуючи Методичні рекомендації до виконання курсової роботи:

1.2.1. На основі власного досвіду та документа про сформульовану усвідомлену потребу сформулювати проектну ідею;

1.2.2. Використовуючи комп'ютерну техніку, пакет програм iWork, на основі набутих за час підготовки умінь та отриманих знань розробити та оформити документ про сформульовану проектну ідею (приклад – Додаток А).

1.3. Формування цілей проектної діяльності

Одноосібно або у складі групи ініціаторів, викладачів, експертів та консультантів, використовуючи Методичні рекомендації до виконання курсової роботи:

1.3.1. На основі власного досвіду, документів про сформульовану усвідомлену потребу та сформульовану проектну ідею сформувати цілі проектної діяльності;

1.3.2. Використовуючи комп'ютерну техніку, пакет програм iWork, на основі набутих за час підготовки умінь та отриманих знань розробити та оформити документ про цілі проектної діяльності.

1.4. Формування альтернатив проектної ідеї

Одноосібно або у складі групи ініціаторів, викладачів, експертів та консультантів, використовуючи Методичні рекомендації:

1.4.1. На основі документів про сформульовану усвідомлену потребу, сформульовану проектну ідею та про цілі проектної діяльності провести генерування альтернатив проектної ідеї;

1.4.2. На основі результатів проведення генерування альтернатив проектної ідеї сформувати перелік альтернатив проектної ідеї;

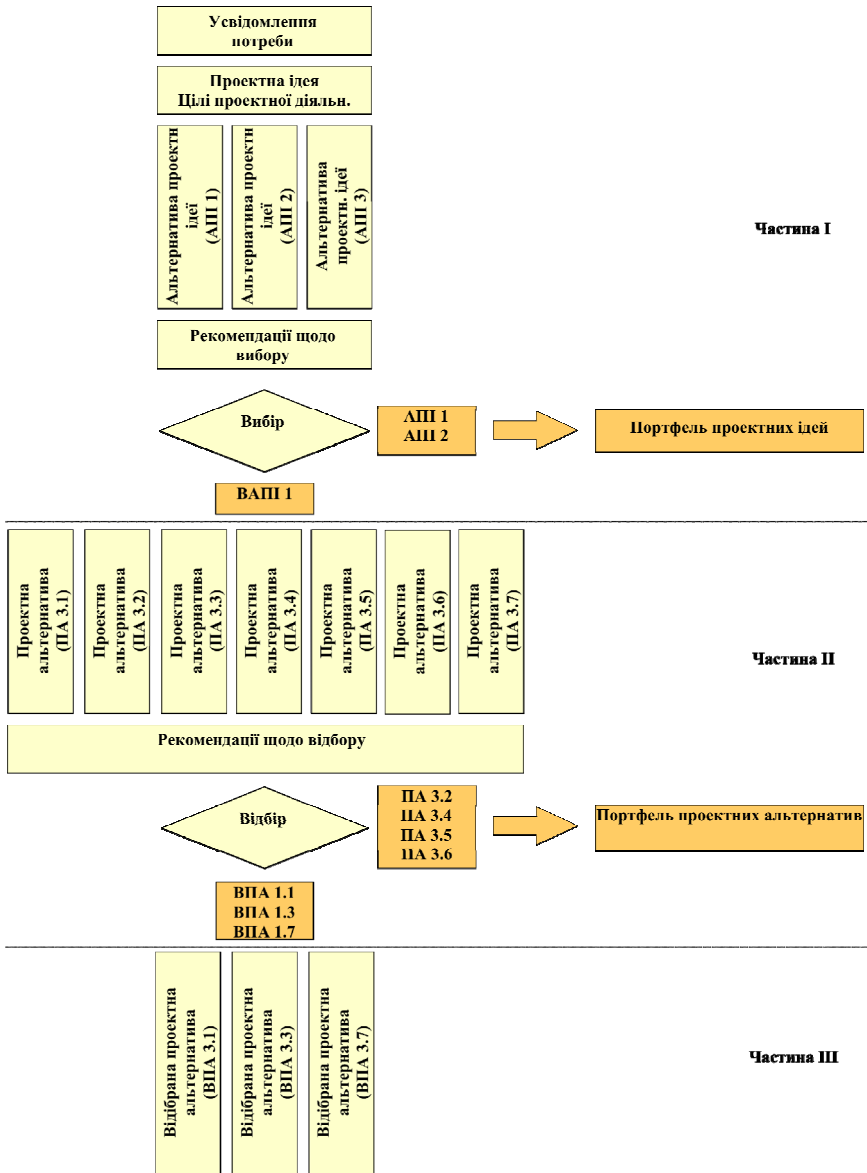

Рис. 3. Структурна схема задач етапу ініціації проекту

1.4.3. Використовуючи комп'ютерну техніку, пакет програм iWork, на основі набутих під час підготовки умінь та отриманих знань розробити та оформити документ про альтернативи проектної ідеї (АПІ).

1.5. Розроблення рекомендацій щодо вибору альтернативи проектної ідеї

Одноосібно, використовуючи Методичні рекомендації до виконання курсової роботи:

1.5.1. На основі документів про цілі проектної діяльності та альтернативи проектної ідеї провести PEST-аналіз альтернатив проектної ідеї;

1.5.2. На основі документа про цілі проектної діяльності та альтернативи проектної ідеї, результатів PEST-аналіза альтернатив проектної ідеї провести попередній SWOT-аналіз (аналіз зовнішнього та внутрішнього середовищ) альтернатив проектної ідеї;

1.5.3. На основі документів про цілі проектної діяльності, результатів PEST-аналіза та результатів попереднього SWOT-аналіза альтернатив проектної ідеї визначити критерії оцінювання альтернатив проектної ідеї;

1.5.4. На основі результатів проведених PEST-аналізу, попереднього SWOT-аналізу, визначених критеріїв оцінювання альтернатив проектної ідеї розробити рекомендації щодо вибору альтернативи проектної ідеї;

1.5.5. Використовуючи комп'ютерну техніку, пакет програм iWork, на основі набутих за час підготовки умінь та отриманих знань розробити та оформити документ про рекомендації щодо вибору альтернативи проектної ідеї.

1.6. Вибір альтернативи проектної ідеї

Одноосібно, використовуючи Методичні рекомендації до виконання курсової роботи:

1.6.1. На основі документа про рекомендації щодо вибору альтернативи проектної ідеї вибрати альтернативу проектної ідеї;

1.6.2. Використовуючи комп'ютерну техніку, пакет програм iWork, на основі набутих за час підготовки умінь та отриманих знань розробити та оформити документ про вибрану альтернативу проектної ідеї (приклад – Додаток Б).

1.7. Формування портфеля проектних ідей

Одноосібно, використовуючи Методичні рекомендації до виконання курсової роботи, комп'ютерну техніку, пакет програм iWork:

1.7.1. На основі документів про рекомендації щодо вибору альтернативи проектної ідеї, про вибрану альтернативу проектної ідеї розробити та оформити документ про портфель проектних ідей (ППП).

Частина 2. Проектні альтернативи

2.1. Формування проектних альтернатив

Одноосібно або у складі групи ініціаторів, викладачів, експертів та консультантів, використовуючи Методичні рекомендації до виконання курсової роботи:

2.1.1. На основі документів про цілі проектної діяльності, рекомендації щодо вибору альтернативи проектної ідеї та про вибрану альтернативу проектної ідеї провести генерування проектних альтернатив;

2.1.2. На основі результатів проведення генерування проектних альтернатив сформулювати перелік проектних альтернатив;

2.1.2. Використовуючи комп'ютерну техніку, пакет програм iWork, на основі набутих за час підготовки умінь та отриманих знань розробити та оформити документ про проектні альтернативи (ПА).

2.2. Розроблення рекомендацій щодо відбору проектних альтернатив

Одноосібно, використовуючи Методичні рекомендації до виконання курсової роботи:

2.2.1. На основі документів про цілі проектної діяльності та проектні альтернативи, результатів PEST-аналіза, попереднього SWOT-аналіза провести початковий SWOT-аналіз (аналіз зовнішнього та внутрішнього середовищ, побудова стратегій та визначення тактичних дій) проектних альтернатив;

2.2.2. На основі документів про цілі проектної діяльності, результатів PEST-аналіза та результатів початкового SWOT-аналіза визначити критерії оцінювання проектних альтернатив;

2.2.3. На основі результатів проведених PEST-аналізу, початкового SWOT-аналізу, визначених критеріїв оцінювання проектних альтернатив розробити рекомендації щодо відбору проектних альтернатив;

2.2.4. Використовуючи комп'ютерну техніку, пакет програм iWork, на основі набутих за час підготовки умінь та отриманих знань розробити та оформити документ про рекомендації щодо відбору проектних альтернатив.

2.3. Відбір проектних альтернатив

Одноосібно, використовуючи Методичні рекомендації до виконання курсової роботи:

2.3.1. На основі документа про рекомендації щодо відбору проектних альтернатив відібрати проектні альтернативи;

2.3.2. Використовуючи комп'ютерну техніку, пакет програм iWork, на основі набутих за час підготовки умінь та отриманих знань розробити та оформити документ про відібрані проектні альтернативи (ВПА).

2.4. Формування портфелю проектних альтернатив

Одноосібно, використовуючи Методичні рекомендації до виконання курсової роботи, комп'ютерну техніку, пакет програм iWork:

2.4.1. На основі документів про рекомендації щодо відбору проектних альтернатив, про відібрані проектні альтернативи розробити та оформити документ про портфель проектних альтернатив (ППА).

Частина 3. Документування результатів етапу ініціації

3.1. Вихідні дані для комплексного оцінювання (КО) відібраних проектних альтернатив

Одноосібно, використовуючи Методичні рекомендації до виконання курсової роботи, комп'ютерну техніку, пакет програм iWork:

3.1.1. На основі документів про рекомендації щодо відбору проектних альтернатив, про відібрані проектні альтернативи розробити та оформити документ про вихідні дані для комплексного оцінювання відібраних проектних альтернатив.

3.2. Узагальнений документ про здійснення етапу ініціації

Одноосібно, використовуючи комп'ютерну техніку, пакет програм iWork:

3.2.1. На основі розроблених документів розробити та оформити документ про здійснення етапу ініціації проектно-інноваційної діяльності.

Можливі зразки форм вище названих документів наведено в [8].

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

Курсова робота оформлюється відповідно до вимог методичних рекомендацій. Захист курсової роботи є обов'язковим і здійснюється шляхом презентації її результатів.

Результатом виконання курсової роботи – оформлені на бланку документи з ініціації проектно-інноваційної діяльності.

5.1. Загальні вимоги

Пояснювальна записка друкується в одному примірнику на одній стороні аркушів білого паперу формату А4 (210x297 мм). Основний текст друкується шрифтом Times New Roman розміром 14 пт з полуторним міжрядковим інтервалом.

Таблиці та ілюстрації дозволяється друкувати на аркушах формату А3 (297x410 мм).

При оформленні пояснювальної записки курсової роботи використовуються аркуші без рамки з такими полями: ліве, верхнє і нижнє – 20 мм, праве – 10 мм. Кожний розділ пояснювальної записки курсової роботи повинен починатися з нового аркушу.

Роздруковані на ЕОМ програмні документи повинні відповідати формату А4 (мають бути розрізаними), вони включаються до загальної нумерації сторінок пояснювальної записки і розміщуються в додатках.

Заголовки структурних частин пояснювальної записки РЕФЕРАТ, ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ тощо друкуються великими літерами симетрично до тексту.

Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу (5 знаків). Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Заголовки пунктів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в розрядці в підбір до тексту. У кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Перенесення слів та їх підкреслювання в заголовку не допускається. Заголовки розділів, підрозділів, таблиць, окремі слова та речення в тексті можуть виділятися напівжирним шрифтом за єдиним правилом.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та наступним чи попереднім текстом повинна бути не менше двох рядків. Розміщення заголовку в нижній частині аркушу, якщо після нього залишається менше двох рядків тексту, не допускається.

У тексті пояснювальної записки не рекомендується вживати звороти: «Я вважаю...», «Ми вважаємо...». Рекомендується вести виклад, не вживаючи займенників, наприклад: «Вважаємо...», «...знаходимо ...» тощо.

Без пояснень дозволяється використовувати лише загальноприйняті скорочення, наприклад: ПЕОМ, ДСТУ тощо.

Числа з розмірністю необхідно писати цифрами, а без розмірності – словами, наприклад: «Висота – 600 м». Порядкові чисельники, які йдуть один за одним, можуть бути подані цифрами з відмінковим закінченням, яке ставлять лише при останній цифрі, наприклад: 1-е; 7, 8, 9-й тощо.

5.2. Нумерація

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул здійснюють арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою пояснювальної записки є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації її сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому нижньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини пояснювальної записки, як реферат, зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера.

Усі аркуші, на яких розміщені зазначені структурні частини, нумеруються звичайним чином. Не нумеруються лише їх заголовки, тобто не дозволяється друкувати: «1. ВСТУП» або «6. ВИСНОВКИ».

Номер розділу без крапки ставлять після слова «РОЗДІЛ», потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. У кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. У кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.

Номер ілюстрації, її назва та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в пояснювальній записці подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера.

Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу).

Якщо в пояснювальній записці одна таблиця, її нумерують за загальними правилами. При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Формули в пояснювальній записці (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Примітки до тексту і таблиць, в яких вказують довідкові та пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад: Примітки: 1... 2... Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

5.3. Ілюстрації

Основними видами ілюстративного матеріалу в пояснювальній записці є креслення, технічні рисунки, схеми, фотографії, діаграми, графіки.

Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. За необхідності ілюстрації доповнюють підписом, який зазвичай має чотири основні елементи:

– найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом «Рис»;

– порядковий номер ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами.

У тому місці, де викладається тема, пов'язана із ілюстрацією, і де читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках «(рис. 3.1)» або зворот типу: «...як це видно з рис. 3.1» або «... як це показано на рис. 3.1».

5.4. Таблиці

Цифровий матеріал оформлюється, як правило, у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над

таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовок кожної граfi в головці таблиці має бути по можливості коротким. Слід уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф, одиниці виміру зазначати у тематичному заголовку, виносити до узагальнюючих заголовків слова, що повторюються. Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною.

Якщо цифрові або інші дані в якому-небудь рядку таблиці відсутні, то в ньому ставлять прочерк.

5.5. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

При написанні пояснювальної записки автор повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться в пояснювальній записці, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, дослідженню (проектуванню) яких присвячена курсова робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити вірогідність наведених відомостей, отримати необхідну інформацію щодо цього.

Рекомендується в основному тексті або у заключних абзацах розділів давати посилання на особисті наукові праці автора.

Посилання в тексті пояснювальної записки на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «... у працях [1–7]...».

Посилання на ілюстрації пояснювальної записки вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад: «рис. 1.2»

Посилання на формули пояснювальної записки вказують порядковим номером формули в дужках, наприклад: «...у формулі (2.1)».

На всі таблиці пояснювальної записки повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено, наприклад: «...у табл. 1.2».

5.6. Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел – це елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв тощо.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні пояснювальної записки), в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням необхідних даних, наприклад:

1. Алдохин И. П. Экономическая кибернетика : уч. пос. [для студентов вузов] / И. П. Алдохин, С. А. Кулиш. – Харьков : Вища школа, 1983. – 224 с.

2. Їжак О. Перспективи змін структури власності оборонно-промислового комплексу України [Електронний ресурс] / О. Їжак, А. Шевцов // Аналітичні записки Національного інституту стратегічних досліджень щодо проблем і подій суспільного розвитку. – 2007. – Травень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/Monitor/may/14.htm>.

3. Смолін І. Концепція стратегічного планування в динамічному конкурентному середовищі / Ігор Смолін // Конкуренція. – 2004. – № 6. – С. 30–36.

5.7. Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження пояснювальної записки на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті пояснювальної записки.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках пояснювальної записки, то кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки.

Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. У правій стороні рядка над заголовком малими літерами з першої

великої друкується слово «Додаток» і велика літера, що його позначає.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А, додаток Б тощо. Один додаток позначається як додаток А.

При оформленні додатків окремою частиною (книгою) на титульному аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ».

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д. 1.2 – другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) – перша формула додатка А.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Концепції* розвитку національної інноваційної системи. – Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 року №680-р.

2. *Інноваційна діяльність: стимули і перешкоди*: монографія / І. Л. Петрова, Т. І. Шпильова, Н.П. Сисоліна; за наук. ред. проф. Петрової І.Л. – К. : Дорадо, 2010. – 320 с.

3. *Інноваційні засади та виміри стратегічного розвитку підприємств України*: монографія / за наук. ред. І. Л. Петрової. – К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2012. – 355 с.

4. *Перегудов Ф. И.* Введение в системный анализ / Ф. И. Перегудов, Ф. П. Тарасенко. – М. : Высш. шк., 1989. – 367 с Закон України «Про Інноваційну діяльність». – 4 липня 2002 року – № 40-IV.

5. *Анохін П. К.* Принципиальные вопросы общей теории функционирования систем. 1989.

Додаткова

6. *Інноваційний розвиток промисловості України*: Навчальний посібник / під. ред. проф. О. І. Волкова, проф. М. П. Денисенка. – К. : КНТ, 2006. – 648 с.

7. *Каныгин Ю. М.* Основы теоретической информатики / Ю. М. Каныгин, Г. И. Калинич. – К. : Наук. думка, 1990. – 232 с.

8. *Кафедра технологій управління ПН [Електронний ресурс] // Інформаційно-освітній ресурс кафедри технологій управління ПН НАУ – Режим доступа: <http://193.178.34.143/groups/workgroup/> (15.11.2012) – Назва з екрану.*

**Інститут
Технологій
Управління**

03058 просп. Космонавта Комарова, 1, к.
8.904

Київ-53, Україна

Тел./факс: +38 (044) 406-7377

Email: Project.NAU@gmail.com

Website:

КЕРІВНИЙ КОМПІТЕТ

SA.1.2-01

15 квітня 2012 р.

ФОРМУЛЮВАННЯ ПРОЕКТНОЇ ІДЕЇ

На підставі результатів попереднього обговорення та відповідно до Меморандуму про здійснення проектної діяльності встановлюється таке формулювання ідеї:

реалізувати повний цикл вирішення всіх задач проектної діяльності та отримати матеріальну вигоду від отриманих результатів.

Координатор

В.Шпильовий

03058 просп. Космонавта Комарова, 1, к.
8.904
Київ-53, Україна
Тел./факс: +38 (044) 406-7377
Email: Project.NAU@gmail.com
Website:

КЕРІВНИЙ КОМІТЕТ

SA.1.2-10

21 квітня 2012 р.

АЛЬТЕРНАТИВИ ПРОЕКТНОЇ ІДЕЇ

На підставі результатів обговорення проблемної ситуації, оцінки зовнішніх незалежних експертів, потреб та мотивації заінтересованих осіб визначено такі шляхи досягнення поставленої цілі (альтернативи проектної ідеї):

1. створити центр розвитку дітей;
2. створити незалежний центр вимірювання рівня знань середньої освіти.

Координатор

В.Шпильовий